Dëshira e vërtetë e shqiptarëve

prej

N. H. F.

SOFJE 1904

BKSH

BKSH

DEGIRA E VERTETE
E
GQIIIPTARVET

Yjerce Kombiare

Ilrej
N. H. F.

Gqiperuare nga greqishja
prej * * *

Gqiperi! ti me ep ndere, me ep emerin Gqipetar,
Zemerne ti ma gatove, plot me deeire de me zjar.
Gqiperi! ô mema ime! ndone-se jam i merguar,
Dasurine t'ende kûpe zémera s' e ka haruar!!
(Bag. e Bujq. flet' e I-re).

SOFJE
Gtypeckroqa eqipe „Mbrodesia“, *Kristo H. Luarasi*
1904

BIBSH

BKSH

DEGIRA E VERTETE
E
GQIIPETARVET

Yjerge Kombiare

Ilrej
N. H. F.

Gqiperuare nga greqietja
prej * * *

BIBLIOTEKA KOMBETARE
TIRANE

Gqiperi! ti me ep ndere, me ep emerin Gqipetar,
Zemerne ti ma gatove, plot me desire de me zjar.
Gqiperi! o mema ime! ndone-se jam i merguar,
Dasurine t'ende kûpe zémera s' e ka haruar!!
(Bag. e Bujq. flet' e I-re).

SOFJE
Gtypeskroqa eqipe „Mbrofiesia", Kristo H. Luarasi.
1904

Turchet Qpirtmadesise te Trimavet Qqipetare.

Qqiperoqesi * * *

BKSH

Imprimérie albanaise, Christo P. Luarassi — **Sophia** (Bulgarie)

DƐGIR' E VƐRTETƐ

E

GQIIIƐTARƐVET

O djɛmt' ɛ Memeðɛut, ô trima Atâɛtare!
Te ditur, te dɛguar, ɛ bupa luftetare,
Sikundre te baɛkuar, qe ndoðeɛim te tere,
Te bɛsese per kombin, ɛ miq per jɛte bere;
Te duhɛmi na lipsɛt, si duheɛim per hɛre,
Te jɛmi te baɛkuar, si ieime ŋe hɛre;
Ner punen ɛ pɛrendijte, per liresine tène,
Kur sot i ligu humbi, kur s' eɛte si ka qene.
O far' ɛ trimerise, ti femi,' ɛ Alɛksandrit,
E trimit te Gqipetarevɛt, ɛ Nirose te parit!
Bɛ djɛmt' ɛ Skendɛr-bɛgut, te trimite te ndritur,
Te cilin kupe noŋe hɛre, as ŋê s' ɛ pat haritur.
Nandɛhni, ɛprɛhni, bupa, mos trembi, sa na jipɛt
Te giðe mɛ ŋê mendjɛ, te bejm' até qe lipsɛt,
Nɛλazge jɛmi lindur, nga Hena mê perpara,
Ahɛrɛ kur Aðamit as qe i dukɛj fara!
Jo vɛtem ŋɛrezise te vjɛtrit bupat tàne,
Nô âɛ te Nɛrendivɛt, pra prinder kane qene;

Ƭuh' ɛ pa vdɛkur jona, ɛ qruara ɛ lara,
Hɛrendi miqer krɛu, ne kohɛra te para!
As ŋê s' perflɛt dot kupe, trimerin' ɛ prindervɛ
[te vyɛr,
Sɛ giđe istoria plottesiɛt i ka refyɛr.

Hor si Gqipoŋat ŋe hɛre, mi Asine fluturuan,
Leftuane Darine ɛ frone jà pezuan,
I ɛuan tere Hɛrset, i çqyɛn i dermuan,
Qytɛterin' ɛ vlɛre nga brɛnga ɛ ɛpetuan!

Ne luftɛra te rɛpta, u dɛrđe trimeriɛt,
Tmɛr' ɛ dermen u kaλe Romanevɛt buperiɛt!
Ç' iɛ vaλ' ay pɛtrit, dragua Maqɛđoni,
Qe Grɛkerine funt ɛ krɛj, ɛ muntte pas zakoni?
Ç' iɛ vaλe ky ŋɛri i mađ qe Grɛket mê s' menuan,
Tà grɛkerojne fet per fet, pô vone u munduan?

Ho kur u đɛr' armiqte prɛj đuarɛ luftetarit,
Cilet ɛ doqne Θiven, ɛ vɛtem te Hinđarit?
Gtepin' ɛ prehjen s' ngane, s' ɛ priɛne s' ɛ trazuan,
Her nder' ɛ Hɛrendise s' ɛ doqne s' ɛ pervluan.

Ata nuk' iɛin Grɛker as Gqeh, si ca qe đone
Hervɛç sɛ prindrit tâne, te huajt Maqɛđone.
Hλutarhu, Bimosđɛni, te vjɛtrit mɛ Strabone,
Si ɛđɛ ç' do i ditur te giđe đan' ɛ đone:
Qe kombi yne iɛ:ɛ qe moti fort i vyɛr,
I çelur i bɛgate, i forte, i refyɛr.

Ata iɛin si nɛvɛj te qruar Gqipetare,
Te bɛses ɛđɛ trima, ɛ bupa luftetare;
U qojt mɛ keté ɛmer qe-moti Gqipetari,
Nga „Gqipja", q' iɛ i forte ne luftɛra m' i pari.
E ngaj qe mbantɛ kryɛ ne flamur kurdohɛre
Gqipoŋene, ɛeŋe te trimeris' se vlɛre;

Ne Gqiperi qendrontɛ, Πɛrendi ɛ te Qemotit,
Ne majet te Tomorit ɵkendijtɛ kiɵ' ɛ Zotit!
Te paret dukɛ lutur ɵendijnin m' atɵ kiɵe,
Πra lusnine mɛ kaqe ndɛr, Πɛrendin' ɛ Gqiperise!
Eâɛ ne daɵçi ç' do ŋɛri, te drɛjten te ɣykoni,
E ne ɵikofɛi mɛ qeλim, te paret te kendoni;
Aristotɛl ɛ Πtolɛmɛŋ, âɛ sa te ditur dini,
Do msoni q' eɵte Gqipetar â' i maâi Kostantini.
Qe iɵtɛ fis nga Barâanɛŋte, ɛ bir' i Memeâɛse,
Πra ndritɛ kaqe mɛ vɛtetim, mɛ trimerin' ɛ fɛse.
Mbi grate mbrɵtereɵe sot ɛ zoŋ' ɛ ditурise,
Nuk' eɵte Dora d' Istria, ɛ bij' ɛ Gqiperise?
E cila kupe nuk haron veλɛzerit, Memeâɛne,
E kurdohɛre i levdon, te huajt siç refɛjne!
Πlot mɛ deɵir' ɛ daɵuri, per kombin po perpiqɛt,
Mɛ ndɛr te maâ, mɛ âempçuri ɛ mendja mê s' i hiqɛt.
Sa kombɛ vaλe humpne, te botese te tere,
E sa prɛj kλiraɵ syrɛɵ te kryɛr jane bere!
Πo Gqipetaret kupe, fytyren s' ɛ ndryɛuan,
Zakonɛt, sjɛλjat, guhen, as ŋe hɛre s' i haruan!
Θɛsprotiŋ, Moλosiŋ, Iliriŋ, Maqɛâone,
Gqipetare jɛmi ɣiâe, si ɛâɛ sot na âone!!
Ndo-ŋê nuk mundi kupe, nga te huajte sa hyne,
Te priɛŋe kombin tène, te ɵkɛlŋe Gqiptarnine;
S' ɛ ndruan guhen farɛ, vɛtijat ɛ zakone,
Πas fɛse q' uà lane, i patne ɣiâe mone!
Te hɛkurte, te zjarte, mɛ ɵpaten kλefit nxjɛre,
Vdisnin, ɛ binin trimeriɵt per Gqiperin' ɛ mjɛre.
Grɵket, Sλavet ɛ Qɛlterit, Romanet ɛ Buλgaret,
I quanin te huaj t' ateherɛimit Gqipetaret!
Te Botese te tera, sa çetera qe jane,
Rane mɛ vrap ne xɣeâe, te frikçmevɛ Romane,

Πo Gqipetaret, trima fort, mɛ t' urt' ɛ mɛ te pritur,
U mbajtne giđe buperiɛt, ɛ duaλe te ndritur.
Sa luftra te pergakta, sa kane bere pune
Te ndriturit te paret, ɛ kupe s' hoqne đune!
Oh! rane tere trimeriɛt, si bupate mɛ bɛse,
U vrane giđe trimate, per ndɛr' ɛ Memeđɛse!
U xvat, u mbyt ne gakera ɛ Memeđɛut trimerija,
U ɛkrɛtua armiqesiɛt, u doq, u poq, pô fɛja
Sa-do qe hoqi mjɛresi, po s' mbajti rendesire,
Bɛ Gqiperine ɛ ndɛroj, ɛ nxori jo mê mire!
Hɛri s' kuxojti kupe, te poɛtŋe Gqipetare,
Te vere nenć xgɛđe te raλin luftetare!

Bete i urte ne paqesi, i bute si manar,
Πo kur ndjɛn lufte benɛte dragua, gakatar.

Ne kohe te trazimɛvɛt kur zune togɛ, togɛ,
Te dilnin te perhapure te Lindjɛs kaqe sλogɛ,
Te ɛger uɛtetare, Sketɛren dukɛ hapur,
Nuk lane mbrɛterira, pa çqyɛr ɛ pa xvatur.
Aty đɛ Bizandiŋɛt, qe iɛine te raλe,
Zapatn' ɛ kɛq jù đane, ne tmɛr, ne zi i kaλe.

Te ndɛzurit haλdupe, lugɛte te merzitur,
Te liqte gakatare, te ɛger, te mahnitur,
Remuan tere boten si ujqer te terbuar,
Rezuan đɛmɛlite te Gtatɛvɛ* ɛenuar!

Te giđa mbrɛterite, s' qendronin dot me kembe,
Sa đɛ Ariu** đuaj, po rij mɛ ɛpirt ner đembe.
Ne tmɛr, ne vaj te ɛume, ne logori ne vale,
As farɛ s' piperinin, mê s' nxirnin dot as fjale.

---

* *Gtat* (vent, mbrɛteri. Grɛqiɛt χώρα)

** *Ariu* (ἡ Ἄρκτος τοῦ Βορρᾶ).

Si u tmɛruan roberiɜt, ɗɛ rane nene dore,
Ne komp i vlɛjtur midis tá, jù mbajti kraherore.
Si zuri lufte mɛ ketá t' ɛgrite kusare,
Eɗɛ ŋehɛrjɛɜ i dermoj, u mori ç' kiɜin mare.
Gpetoj ɗɛ perseriɗi nga geŋɛɜtrat ɛ mbeɗa,
Evropen' ɛ peɜtire, qe hirene mê s' jà pa!
Ç' iɜ vaʎe ay ŋɛri, i kombit kryɛtari,
Kjo ɜkabe kaq' ɛ forte, ky bupe korɗetari?
Mos iɜtɛ Mars*, a Aɗina**, a po ky Zoti*** vɛte?
A mbasɛ mos iɜ noŋe ŋɛri, qe nuke la ɡê te mɛte!
O! enɡeʎ, goje-arte, ti, qe di te drɛjten tere,
Trɛgo, te lutɛm, trɛgo ɗɛ refɛ kuɜ i ka bere!
Kendo, vajto, moj Muse, qaj, te lutɛm bukur,
Levdona sot ŋɛrine, te vjɛterin te dukur!!
Lɛri me rofɜ, me ŋàne Virɡile ɛ Omire,
Lɛri praʎat' ɛ vjɛrɜat, ɛ mɛrja pake mɛ lire!
Trimn' ɛ vertɛte ɛ dine, te ɡiɗe ɗɛ ɛ refɛjne,
Kryɛtar' ɛ Gqipetarevɛt, te maɗe Skender-bɛjne!
O! ti, ô i pavdɛkur! ô, ɜpirt i ɜeŋteruar!
O! bir, i daɜur ɜume, ti, o zembaku i ɜkruar,
Q' ɛ lartesovɛ tɛper te tere Gqiperine,
E cila te ka ɜeŋe mbi tere ŋɛrezine!
O! djale i levduar, i Memeɗɛs' se ɡore,
Qe vdiqɛ ɛ lɛ jɛtimɛ, te varfer, ɛ pa dore!
Te ɡiɗe Gqipetaret te lusim, ɛ te ŋohim,
E te ndɛrojme tɛper, por si veʎa te ɜohim.

---

* *Mars* (Ἄρης. Πɛrendi ɛ luftes qe kiɜin te vjɛterit).

** *Aɗina* (Πɛrendi ɛ diturise, siç i ɗoɜin Grɛket Ἀθάνα, Παλλὰς Ἀθήνη).

*** *Zoti* (Grɛqiɜt Ζεύς, Διός, Ζηνὸ, Ζῆνα, Δωρικῶς *Zana* ɜqip *Zone).*

Mɛ lotte te pikλuar, te lusime te tere,
Sɛ dime ç' kɛ punuar, te mira sa kɛ bere!
Oh! vaλe kur dote viɲe ɲe dite nga Πɛrendia,
Gtatuɛn* te mɛrmerte, te te ngrere Gqiperia!
Luftrat ɛ tua, kryɛtar, na çelin ɛ na ndrijne,
Na zbukurojne mendjɛn fort, si yjte vɛtetijne!
Vdiqɛ si bupe! ɛ na lɛ te varfer Memeðɛne!
Ah! mos o Zot, ɛ turperofɛ, po siç ka ðene bɛne
U ngritte! ɛðɛ vapi yt qe te pɛrmbloð te ɛtrire,
Γemofte m' ɛɛtrat' ɛ tua, ne Gqiperin' ɛ lire!!
Gpɛjtoni sa te mundni, ô miq Memeðɛtare,
Πer Gqiperin' ɛ ɲore, ô bupa Gqipetare!
Jɛmi te ɲiðe far' ɛ fis, ɲê komp, ɲe ɲak, ɲe ɲindjɛ,
Kɛmi te ɲiðe ɲe ɛpirt, ɲe ɲuhe, ɲe zemer, ɲe mendjɛ.
Nuk' jɛmi Grɛker, jo as Gqɛh, as Tyrq nuke jɛmi,
Πervɛç sɛ Gqipetare! keté ɛmer ɲiðe kɛmi!
Keté ɛmer, Gqipetare, tà lusim ɛ tà ndɛrojme,
Sɛ vɛtem ky ka hiɛ, pra mburɛmi ðɛ rojme.
Pɛt' i lik ðɛ ɲeɲɛɛtar, i ndyre, ɛ i pabɛse,
Kuɛ traðeton kombin ɛ vɛt, qeλimin ɛ Memeðɛse.
Si mjɛre, mjɛr' ay i ɲore, qe ze ɛkɛlmon veλane,
Γɛndjɛn' ɛ ti, kombin ɛ vɛt ðɛ t' emene ɛ t' ane!
Γɛr kur ketá te huaj, o miq, mɛ te pa-hire,
Do na ndalojne mɛ maɲi, ne roberi te pɛɛtire?
Γɛr kur per te huajt vaλe, do ðɛrɛmi te tere.
Kjo mendjɛ, kjo forcate per te huajt qenka bere?!
Sa punera te meða bene, tànete per te tjere!
Gerbyɛn Gqipetarete! si mjɛre nɛ, si mjɛre!!
Ah! po te ɲiða vane kot, te ɲiða humbur vane,
Haλdupevɛt u ndihme fort, qe vdɛkjɛne na ðane;

---

* *Gtatuɛ* (Λatiniɛt: *Statua*, grɛqiɛt: Ἄγαλμα).

Hor si Mongole t' ɛger, si kafɛe te perðune,
Ah! per ɵpetimn' ɛ tyrɛ nɛ, nà vatɛ ɣaku lume!
Si mjɛr' ajy ŋɛri qe ndih, armiqt' ɛ Memeðɛse!!
Oh! sa punuane keɵtu bupa trima mɛ bɛse!

Cilet s' kursyɛn jɛtene, jà fale kot Turqise?
Oh! iɛin ɣiðe Qyprilin, femij' ɛ Ɑqiperise!

O moj ɛ daɵur Ɑqiperi! o Memeðɛza imɛ,
Te kɛɵ kaqe bupa ti, pra sot te jɛɵ jɛtimɛ?!
Te kɛɵ ŋe Mɛhmɛt-Ali ðɛ Ibrahimne vetɛ,
Misiri i liruar sot, ðɛ ti . . . kopil' ɛ qete!
Fat-kɛqesi, ô fat i lik ç' te rɛmɛ po na ɛjɛλen!
Te kɛɵ Marko-Boçarin, Miaulin ɛ Xavɛλen!
Te kɛɵ Bubulinene ðɛ trima kaqe te tjɛre,
Grɛqia te lirohɛte, ðɛ ti te jɛɵ ɛ mjɛre!!

O bupa, qe s' haroji dot, me kot qeλimi juaj,
Ɑpetoj vɛtem Grɛqia sot, se dɛrðuri ɣaku j'uaj!
Mɛ armet' ɛ pɛrendijta jù, mɛ ɣuhen' ɛ ɵenjteruar
Leftuat ɣiðe buperiɵt, mɛ ɵprim dukɛ nxituar,
Ho te huajt pane hire juɵ, per fat tène te mjɛre,
Bɛ ɵprɛsa juaj ɛ pɛrendíjte, u ɵua mɛ ŋe hɛre!
Erðe Tyrqit ɣenjɛɵtaret, Romanet, Byzandiɳte,
Kaλamaraŋ ɛ Fanariot ðɛ tere Çorbaxiɳte;
Komb' i bɛgate kaqe fort, Ellinet, miq te pare,
Te „huaje" ju qojten ðɛ *Ilalioɵqipetare.*

Hopo! remuan vapɛte, te ndyret, te maλekuar,
I hoðne per mbi uðete ɛɵtrat' ɛ ɵenjteruar!
Ah! po ɛ drejta mbrɛteroj, ðɛ dukɛ mos daɵur, ðane
Qe vertɛt te huaj iɵite, pô bupa Ɑqipetare!
Uɵqeh ne munç ɣarprin ɛ lik ɛ ngrohɛ ne ɣit tènt,
Ha mos prit hɛlmin te hiður fort, te te hɛðe me
[ç' do vent?

Ç' kerkoni, ju, ô Grɛker sot, nga Ɛqiperia vaλe,
Te beni mɛ geɲɛstra kot? a mos ju kɛmi maλe?

Daɛki te vritɛt ãɛlperiɛt, ɛ Hirose femija?
Ho dijɛni mire, ô Zoteriɲ, qe nuk' u zê mazija.

Buλgarete i bete Grɛq sa muntte gɛr me sot,
Ho ky ndryɛim i fɛse turp, ɛɛt' i maδ turp, ô Zot!

Kuɛ ndron sa kaq guhen ɛ vɛt, ɛ Memeãɛn'ɛ ndjɛre
O! ɛɛt' i lik kuɛ nuk perfiλ, memen ɛ ti te mjɛre!

Ç' ãoni, djɛmt' ɛ Sokratite! ju dukɛt massɛ mbare
He komp i vjɛter kaqe vjɛç, ketê ndryɛim te mare.
Te haroɲe, guhe ɛ zakon, te giδa ç' pati mesuar,
Bɛ perɲeherjɛɛ ky mɛ jù te dale i ndryɛuar?

A! a! geɲɛhi ɛume fort, poɛte geɲɛɛtr' ɛ peɛtire,
Sɛ s' na vɛrboni aqe nê, sa te mos ɲohim mire.

Θɛmistoklin' ɛ Qimone, keta kini te pare,
Miltiaδ' Epaminonãene, te ndriturit korãetare,
Mos kini Efialtine, traδetore Hafsanine,
Qe van' u ãan' armiqvɛt Atãɛne, ɲerezine?

Mema kupe nuke do, bir' ɛ saj traδetore,
Q' ɛ ɛtiɛ nene roberi, ɛ mbɛtɛte ɛ gore!!

Hrɛj ç' do qe ka ɲeriu ne ɛpirt te daɛur te per-
[geruar,
Meme, a motre, a veλa, ç' do gê te ɛeɲteruar;
Nuk' eɛte Memeãɛδi sot, m' i ndɛrçur m' i pelqyɛr,
M' i daɛur, ɛ m' i ãempɛure, ãɛ nga ç' do gê m' i
[vyɛr?

Γendɛt ne bote sot per sot, gê kaq' ɛ ɛeɲteruar,
Sɛ ndjɛɲ' ɛ Memeãɛs' se vɛt, m' ɛ larter m' ɛ bɛkuar?

Mos jɛmi nɛvɛj Grɛker? . . . jo, aɛtu paɛim Zone,
Hervɛç sɛ Ɛqipɛtare, siç iɛim giδe mone!

Ɐɛte mekat ɛ turp i mađ, rɛzik i pa deɣuar,
Nɛ te ndryɛojme kombin ɛ vɛt, ô Zot i lavderuar,
Siç eɛt' i vyɛre per ju, ɛmeri „Grɛk“ i ndjɛre,
Aɛtu đɛ ɛmeri „Ɛqipetat“, eɛte per nɛ m' i vlɛre!
Ne đoni q' ini ɛđɛ ju, Πɛλazge qe ŋê hɛre,
Ndofta; po kombɛ Πɛλazgoŋ jane disa te tjɛre,
Frenɣer, Spaŋol' ɛ Italoŋ, đɛ kuɛ ɛ di sa jane;
Juvɛ u quajn' Italoŋ, po Frenɣer kur' u đane?
T' Ađamit ɛ te Evɛse jɛmi vertɛt te bijte,
Πo ner kombɛ sot per sot, perndahɛn ŋɛrezite,
Πra ŋe qeλim i vɛteme, ka ɛeŋterim ɛ pjɛse,
Te mproŋe mire ɣiđe-kuɛ lirin' ɛ Memeđɛse!
A! qenki te kriɛtɛre ju! fort mire; pa na đoni,
Πra đɛ ç' do te kriɛtɛre, Ellin mɛ pahir doni tà beni?
Ahɛrɛ ndofta si per sɛ Evropa an' ɛ mb' ane,
S' quhɛn Grɛker, po ɣiđ-kuɛ eɛt' hɛqure me ŋàne?
Nuk' iɛtɛ Grɛk pra Zoti Kriɛt, as nxénesit te dukur,
Kombin ɛ fjɛɛt' ɛ Zotit Kriɛt, ɛ di si-kuɛ fort bukur!
A! qenki orđođokse jù! vertɛt, paski te drɛqte,
Πo Ruservɛt vaλe persɛ, keté lajđim s' uà ndrɛqte?

Kur Sλavet jane mbasɛ sot, ngaj ju mê te kriɛtɛre,
Vaλe persɛ te rini Grɛq, Sλave psɛ s' behi ŋehɛre?
Si nuke permendine ketá, t' u qassɛn t' u aferohɛn,
Qyɛ nuke behɛn Grɛker dot, vaλe persɛ largohɛn?
Qyɛ! kur ŋê bɛse ɛ ŋê fê, ŋê đogme ŋe kiɛe kini,
Ɛqɛhvɛj persɛ mergohi kaqe, pas Sλavevɛ psɛ s' vini?
Hirɛt* ɛ Sλavɛt ɣiđeŋê, ju çɛle ɛ ju ndrine,
Armet' ɛ tyrɛ juvɛ sot, ju đane Θɛssaline;
Πo ju ne vent t' u kini hire, ketyrɛvɛ ɛpetimetare,
Largohi, i merzitni fort, ɛ s' ngopi dukɛ ɛare!

---

* *Hirɛt.* (Grɛqiɛt: Εὔνοια, πλθ. Εὔνοιαι).

. . . Sɛ paska frike ɡiđe-kuɞ, mɛ Sʌavet mos aferohɛt,
Sɛ mos perzjɛhɛt roberiɞt, ne xɡɛđe mos tmɛrohɛt!
Ahɛrɛ, te kriɞtɛret t'im, te daɞur miq Elline,
Haroni dukɛt, ɞume ɞpɛjt, ɛ s' mbani porosine;
Te Zotit Kriɞt, te Zotit Mađ, te fɛse te kriɞtɛre,
Qe đote: „mos i bjɛre dem ati qe ti s' do te te bjɛre".

Qe do-mɛ-đene juvɛ sot, nga ajo q' i trembi Sʌavɛt,
Mos prisni mɛ geŋɛɞtra kot, t' u çpikni Ɛqipetarɛt!
„Duaj t' afermin si vɛthɛn" urđeron ky Zoti vɛte,
E jù perpiqi ɡiđe-kujt, t' i kʌisni ç' do te mɛte!!

Jù kaqe Grɛker hê per hê, ne roberi po kini,
E po kerkoni đɛ ç' do komp, ne roberi ta ɞtini?
Cilin? Ɛqipetare? kete trim? te Botes trim! te raʌe?
Q' i ndeŋ mɛ gruɞt armikut te lik, q' i đɛu đemb' ɛ [đempaʌe?
Ne jane ɞume Grɛker sot, ne mɛst te Ɛqiperise,
Sɛ mos te pake ka prɛj nɛɞ, Ɛqipetare te Grɛqise?
Ne ndođɛn prape ndo ca Ɛqɛh, ne Memeđɛ tène,
Jane đɛ mjaft Ɛqipetare, munde Ɛqɛhri te zene.

Hoɞt' ato duar, jù o Ɛqɛh! mergohi Ɛqiperise!
S' jù ngopin dot đɛrrat pa funt, te ɡɛrra te Ɛqɛhrise?
Jɛmi te zotrit nɛ ketu, te mbajme Ɛqiperine,
Hrapsi pɛj nɛɞ, ɞpori q' andɛj ne doni miqesíne.

Ne đoni pra si fqiŋe, ne mɛs tène te pojme,
Ne paqesí te sosur, ne vʌazeri te ɞkojme,
Fort na pelqɛn kjo mendjɛ, ɛ mir' ɛđ' ɛ deɞeruar,
Te pojme posi fqiŋe, si miq ɛ te gezuar.

Ndryɞɛ, ne qofte, zoteriŋ, s' ɛ ɞkɛlni vendin tène,
Vdɛkjɛn mi nɛ, pô me ne funt Zoti na ɛ pat đène;
Zjari ahɛrɛ rente ɞpɛjt, u djɛkte đɛu mɛ ŋehɛre,
Kur te rembɛni ju prɛj nɛɞ, Atđɛne tène te vlɛre!!

Rente ðɛ qiɛλi per mi ðê, mɛ yjte ɛ zjarte,
Ne humpɛim duarɛ nɛvɛj sot, Gqiperizen' ɛ arte!
U vute ŋehɛrjɛɛ kesi soj te kapni Gqiperine,
Memeðɛn' ɛ kaqe trimavɛ, qe poɛtne Hɛrendine!
O fqiŋt' ɛ Gqiperise, ti Biŋλomati ðiŋakɛ *,
Dijɛni ðɛλ' ɛ pa ndyɛim, dijɛ, ô moj dinakɛ**,
Sa pon Gqipetar' i gaλe sot, s' jà çkulni Gqiperine,
Mê mire vdɛkjɛn deɛeron, po jo ðɛ roberine!!
Juvɛ jà ŋohte mire fort, deɛiren ɛ pa prɛre,
Jà kupetuat mɛ qeλim, ndjɛŋen qe s' ka te blɛre!
Keté nuk' ɛ poɛtne gɛr tani, nuk' i qendruan mb' ane,
Roman' ɛ Byzandiŋ, a Tyrq, te forte Vɛnɛciane,
E po perpiqi juvɛj sot, ne roberi tà ɛtini?
Hoɛte! Mergohi farɛ siɛ, keté pandɛhm' ɛ lini!!
O! ô! Qendroni! sɛ me vjɛn qe ɛembeλɛŋ ŋe hijɛ,
Dɛl mɛ vertik ɛ mɛ buçim, rɛza ketɛj po ɛtijɛ!
Gihni! pa ɛihni atjɛ lart, majen ɛ malit te larte!
O! qenka vɛte *Skendɛr-bɛu*, mɛ ɛpatene te zjarte!!
Huɛoni pake sɛ po deɡoŋ ŋê zê ne tmɛr ne vale,
Ne maλenɡim, ŋê vaj te mað, ŋe liɡerim te raλe:
„Ku jini bupat' ɛ Gqipnis! flini, ô djɛm, o çuna!
„Ku jɛ trimni ɛ nalte, ti qe kɛ bâ pra kaqe puna!
„Djɛlm q' i pate ðanun nɛr Gqypnis, mâ ɛifni dot po [vape,
„Ta ɛkɛl mɛ kamb' ŋ' i huaj sot! ɛ mbani dot kete [bape?!
Herhapɛt hiɛja pɛrendon, humbɛt sa kaq hɛre,
Bɛ malɛt gumeçitin fort, ne ŋe renkim te mjɛre!

---

* *Θiŋakɛ* (ɛ ðiŋur, ɛ mplakur).

** *Dinakɛ* (ðiŋiλ' i mbuluar). Grɛqiɛt: πονηρά.

* Ender po ɕoh, i maði Zot, a jam ne te vertɛte?
O hijɛ! dalɛ qendro pake, mos ike mɛ te ɕpɛjte!
Mendjɛ! harijɛ dot ne munç, paɛ gyrmevɛt te saj
[nisu,
Mbliðɛ forcatene qe kɛ, fuqin' ɛ ɕpirtit ðɛ ngiɕu!
Falm' ɕðɛ ti, ô Ilɛrendi, ne zemer terseʎimne,
E mos me trempt' as ŋe pɛngim, gɛr sa te ɕoh dot
[trimne!
T' arðte kɛq fort per ŋe te zî, qe vuan ne lengimɛ,
E ki meɕir' ô Ilɛrendi, per keté zemerne t' imɛ!

Afrome Lɛɕit ndo ŋê ore, te pergoŋ pra i gori,
Trɛgome ketê hire ɕot, ðɛ mua prɛj Tomori!
... Me pofɛ! Te jam fale ɛ permbys te lavderoŋ tanine,
Leɕom' ɛ leme vɛteme, te qaŋ pake trimerine!!

O! qenkam prane vapɛvɛt te ndritur, te te parɛt,
Qenkam vertɛt ne Leɕn' ɛ mað t' atyrɛ Gqipetarɛt,
Mendjɛ! persɛ lekundeɕ kaqe? mbahu ɛ mos trenditu,
O! mos u tremp, mos u tmɛroh, mos u drið, mos
(ndronitu!
Iluɕoh, mos qaj, ɛ mos vajto, mos ligero pa prɛre,
Mba vɛthɛn pak' ɛ mos renko, mos m' u keput ɛ mjere!

Vdiqɛ, u ðavɛ, tù perçit ðɛlb' i deɕires s' atɛ,
Vajtɛ, u trɛtɛ, tù xvɛrtit jeta, mɛ brenget qe pattɛ,
Te ftohtit ɛ nates nuk te lɛ, gaksia a ðɛʎimi,
A mos m' u dobetovɛ kaqe ngaj hij' ɛ ati trimi?
Gihɛ, pa ɕihɛ jà ku xbrɛt, vendin ɛ saj te gɛŋe,
Hyn mɛ nga dale ne vap te zi, te ç'prehɛt te defrɛŋe!

---

* Ketu largohɛmi pake ngaj ɛ brendeɕmja (κείμενον) dukɛ levrire nga fantasia. S' munt te perɕkonim ne puɕim plagen ɛ lenduar per kryɛtar' ɛ kombít tène.

Pɛte ɛ loðet ne mundim, prɛj uðese se ɡatte,
Futɛt, permbliðɛt mɛ puɛim, munde folɛ te ðate!
O! mê s' m'u mbajtkan lotet syɛ, te ɛoh ɳe trim, ɳe
(bupe,
Qe tundi boten funt ɛ krɛjt, tà mɛtjɛλe ɳe tok ɡure!!
O! hijɛ! hijɛ ɛ pɛrendijte, ô Skendɛr-bɛ́j i ɡaλe,
Ty qe s' te poɛti dot ɳɛri, te poɛti vdɛkja vaλe?
A! s' ɛ mbɛsoɳ vertɛt, ô trim, ketu perpara mɛjɛ:
Te jɛt' i ɛuare ɛtati yt, trimeri ɛ asaj fɛjɛ!
O korðetâr' i Ɛqipɛrise, ô bupe, ô i mburur,
Dil pake prɛj vapit te te ɛoh, kurore-art' i ðurur!
Mos me lendo mɛ ɳgaɛerim, zemern' ɛ varfer t'imɛ,
Mos me hiðero mɛ pɛɛretim, mɛ lott, mɛ pikeλimɛ!
Jà tɛk te ɛoh ðɛ te perndaɳ, mɛ ɛpaten kur do hɛre,
Jà tɛk te ɳoh ne vringeλimt, qe po krastit plot krɛre!
Jam Ɛqipetar ðɛ nipi yt, po s' kam kuxim i ɡori,
Te dal perpara ɛtatit tènt, qe Zot' i mað me nxori!
Folna ɳê hɛr' aɛtu nà qafɛ, trɛɡona daɛurine,
Serm' a ç' te kan' ata dy sy, qe rɛte ment perpine?
Derguar jam tɛk ty, ô ɛpirt, prɛj Memeðɛs' se ɡore,
Lavdi te lartra po te sjeλ, kaniskun plot kurore!
Mbaɳ vɛɛne qark ðɛ te deɡoɳ, folme te mjɛrit mua,
Zbritna até jɛten qe te pa, te forte si dragua!
Me vjɛn sɛ flɛt. . . . jà tɛk puɛoɳ; ɡerre deɡoɳ ðɛ
(ɡatte,
. . . A! mê s' duruakerkam dot, zeðin tènt te bɛgate!!
„Ç' me qenkɛ loðun vλaði yn, ç' me kɛ pas arð
kti (vɛni?
„Ç' me patɛ mar rugen ɛ ɡan, ç' doni ketu von te ɡeni?
„Nâ qe ky ðê ktu po na mba, nâ, qe te dɛkun jena,
„Ç' munt mɛ ju bamun juvɛ o ɛoq? Lɛna pafɛ Zone,
(lɛna!

„Ne jɛni te ɣaλ' ɛ mɛ ɵpirt, kapni puɵk' ɛ martine,
„Пor n' jɛni dɛkun por si nâ, tmɛrohi mɛ robrine!!
Mbaron se foli âɛ mɛ vrap, ɵɛh qark si vɛtetimɛ,
Trɛtɛt ne tym âɛ ɵpat ɛ ti i bi¸ɛ duarɵ ârimɛ!!
Renkojne ɛɵtrat pa puɵim, oɵtijne si ɵipɛtta,
Kerusɛn vapɛt ne rendim, mbɛtɛt ɛ ɵkrɛte jeta!"
* Гemon Hapsira mɛ kercλim, âɛ ɳê pufɛ ɳga rɛtɵ
Kɛputɛt prɛj Tomorit ɵpɛjt, ɛ hɛâ ky Zoti vɛte,
Пer te trokeλitur ɣiâesiɛt, te liq' ɛ te ɲeɵtire,
Dergon mbi âêt zjar pa puɵim, ɵketɛr' ɛ ɵkrɛtetire!
Merzɛjne malɛt ne buçim, nxjɛrin ɲyjɛt ɳe vale,
Tmɛrohɛt nata ne puɵim, dita s' guxon te dale!
T'u mire mbɛç, o moj Liri, t'u mire mbɛç ahɛre,
Пor hapni syt' o miqt' ɛ mij, sɛ mos ɛ hɛâim ndɛre!
Ndritna, o Zot, o Пɛrendi, leɵona paqesine,
Ndihna, te lutɛmi tani, te ɵohim pake lirine!
Mos Soλomon, mos u ɵpɛjtoh, te prɛç t' im bir te
mitur,
Lɛrɛ aɛtu me pofɵ, ô Zot, te tere pa cenitur!
E jù te qiɛjɵimɛ Пɛrendi, qe ma¸e QiɛλiT rini,
Epni te Zotit qe ɛ ka, Moλen' ɛ Grindjɛs[1] lini!
Пerpara ɛjani, o ju vλɛzrit t' im te daɵnr,
Gpetimi yne po na prɛt, jà tɛk na ɛɵte qasur.
Jɛmi ɳe komp i xɣuar fort, ɳe komp fort i bɛgate,
Trim, mendje-hoλe me ç' do ɣê, qe s' flɛ as dit' as
[nate.
Kɛmi âɛ ɣuhe te ɵkendijte, t' embel ɛ te lire,
Qe munt te ngrɛhɛte mɛ funt, po q' ɛ punuam mire.
Пerɳeherjɛɵ, ɵpɛjt ɛâɛ sa kaq' ɛ ɣɛjme mbaresine,
Пo q' u ɵtrenguam ɣiâe tok, ɛ zume mbroâesine.

* Ketu vimê prape nɛ ɛ brendeɵmja.
[1] Grɛqiɛt: Τὸ μᾶλον τῆς ἔριδος.

Ç' na duhɛt vaƛ' o miqt' ɛ mij, qeƛimne te goditim?
Oh! pervɛç sɛ ŋe baɕkim, ŋê daɕuri te ritim!
Fê-memeđɛjɛ, kombesi, drɛjtesi, urtesi te mbare,
Иê-mendjɛsi, ɛ miqesi, veƛazeri te pandare;
Ç' do pun' ɛ mire mɛ pelqim, ç' do ɡê qe ka nɛvoje,
Пer nɛ te behɛt pa pɛndim, keté ɡiđ-kuɕ te doje.
Veƛɛzer Ɛqipetare ju, jɛmi ŋê komp, ŋe ɡendjɛ,
Kɛmi ŋê trup, ŋe far ɛ fis, ŋe ɡak, ŋe ɕpirt, ŋe mendjɛ,
Na lindi ɡiđe ŋe Memeđɛ, ŋê ɡuh' ɛ ɕeŋteruar,
Na đa ŋê ɡak, ŋe vɛtije, zakonɛ te uruar,
Na fali zemres ŋe bɛkim, đɛ mendjɛse fuqine,
E per dɛtyre prɛt nga nɛ, te mprojme Ɛqiperine.
Jakeni, jakeni sɛ tani, qe ra permbys i Ligu,
Иê vdɛkjɛ vɛtem prɛt, mynxyre-mađi Ɛtrigu!
Lini me ŋàne đaɕ' ɛ đɛmɛt, nɡiɕni veƛazerine,
Mos aɕperohi midis juɕ, mɛntohi per lirine.
Mos vini rê sot bɛsete, q' u lane n' ɛpesire,
Bɛsen ɛ ka sicili-do, ne ɕpirt ne vɛtedije!
Иê bɛs' ɛ vlɛre mbrɛteron, ɛ ŋɛh đɛ Diturija,
Пra s' eɕte ɡê tjatre kejo, pervɛç sɛ Иɛrezija!
Mos vini rê ne fjalete, qe flɛt armiku juaj,
Mos ɕihni farɛ spicate, q' u kaƛin, ç' do i huaj;
Jù zene syte vɛrberiɕt, t' u ndalin, t' u perndajne,
Jù paratfaqin bɛsene, jù lyɛjn' ɛ jù lajne;
Qe t' u humbasin roberiɕt, t' u vene nené dore,
T' u urđerojne ndyresiɕt, ô miqt' ɛ mij te ɡore!!
O! ŋihɛ vɛthɛn Ɛqipetar, refɛ-jɛ buperine,
Пoɕt pezojɛ ç' do fatkɛqesi, trɛgojɛ trimerine!
Kur mbrɛterontɛ midis nɛ, padija m' ɛpesiren,
Kur iɕim te pɛƛgosure, kur s' ŋihnim dot te miren;
Kur qɛme te fundosure, ne babezin' ɛ ndyre,
Kur na mahnitnin bɛsete, se ɕteni ne mynxyre,

BIBLIOTEKA KOMBETARE
TIRANE

Leftonim gjâe pa pertim, armikne te epetonim,
Suleeim tere pa qeλim, as flak' as tym s' eikonim,
Πo van' ε kaperxyene, koherat ε para vane,
Eâε me kot mundohen sot, per nε armiqte tâne!
U xguan Cqipetarete, nuke flen' as qe genjehen,
S' vrapojne mê per te huajte, nga uâ' ε mbare s' kâehen,
Πra eâε beeen gjâe-kue, ε njeh ne epirt te tfaqur,
Sε Πerezia eete sot, bes' ε vertet' ε perhapur;
Kie' ε vertet' ε Zotit maâ, eet' Hapsir' ε pa-ane,
E eenjteruar libr' ε ti, ê* Γiâesia ε tere ç' jane.
Ckronjat ε saj te bukura, lemeet ε Qieλit te larte,
Ç' do na eeh syri qe levrin, ç' do yλ qe ndrin i zjarte,
Bε prift' i kiees qe meeon, ê dituria vete,
Qe sjeλ se epejti ç' do njeri, nε Zot' i vertete.
Ay qe lusim nevej sot, Γiâesia eet' ε tere,
Peâ tij leçin ε potuλon, ç' do q' ε kreu mε sere.
Πo mbi keto fytyres' se ti, njeriu i ka pernjare,
Fron i sermanjt' i Zotit maâ, zemr' ε keti ε lare!

Γykonjes ka sicili-do Vetijen qe se qeti,
E hireson kur mire ben, ε hiâeron po fjejti.
Detyre kemi ç' do njeri, ketu kemi lere,
Te lusim besen gjâe-kue, t' i sjeλim tere ndere;
Πo te nderojme si keté, eâε ç' do bese tjeter,
Πa vene re ne eete kjo, ε rê apo ε vjeter.
Ka eenjterim eâε bekim, ç' do bse ε veçante,
Pet' ε nderuar ne lavdi, ε bukur ε sermanjte;
Πo qe ε pat veλaâi yt, q' u lintte prej nje meme,
Sε jini ti eâε ay, te bijte te s' at' eme..
Ηeriu i urte qe menton, qe pon me diturine,
Ηeriu i mire qe duron, q' u rit me njerezine,

* Pete.

Bɛte i xguar ɛ ðɛλon, ɛ ɛɛh te drɛjten tfaqur,
Ri per se larti ɛ ɲykon, ç' do ɲê mɛ syte hapur;
Nuk' eɛt' i mare levdoɲes, per bɛsen i mahnitur,
Nuk pɛihɛt, s' eɛte ɛarλatan, s' geɲɛn, s' eɛt' i mer-
[zitur.
Bota deɛmon sot pa puɛim, *Bɛsen'* ɛ Gqipetarit,
Miqesin' ɛ daɛurin' ɛ ti, qe patne ðɛ te parit.
Te mirat*, urtesin' ɛ ti, fɛne si ɛðɛ kuximne,
Jà ɳɛh giðe-kuɛ Gqipetarit sot, sɛ qyɛ ɛ ka mɛntimne;
Gprɛse ka ç' do Memeðɛtar, q' i ka Atðɛut deɛire,
E Zot' i mað qofte pas tij, ɛ krɛfte tɛj te lire.
Gkroɲat qe guha po perdor, ðɛ drit' ɛ Diturise,
Πɛrpara do na sjɛλin ɛpɛjt, perpara asaj Lirise!
Veλazeria midis nɛ, na sjɛλ fatbarðesine,
Gɛkuλ' i arte po na lint, mɛ giðe mbaresine;
Πra na ɛikon sicili-do, ðɛ nɛ te gaλe ɳehɛre,
Te ngrɛhur siç u ngrɛh ç' do komp, mɛ kombɛ te
[perzjɛre.
Πastaj perhapɛn mɛ nxitim, armiqte te peɛtire,
Mbɛtur ne turp ɛ ne rɛzik, dukɛ na pare mire.
Rofɛ guha jone per mbi ðê! Rofɛ *Gqiperiz'* ɛ ndjɛre!
Rofɛ kombi yne Gqipetâr! Veλazeri ɛ vlɛre!
Πoɛte traðetor, armik i lik! perhapu ɛpesire!
Rofɛ, ô moj Bɛs' ɛ ti daɛuri! Rofɛ, moj *Liri* plott
[hire!!!

FUNT.

* Grɛqiɛt: τὰς ἀρετὰς.

ABECEJA GQIII

L' ALFABET ALBANAIS

آرناؤدلسانی الفباسی

TO ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ

eq.	frn.	tyrq.	grq.	eemb.	eq.	frn.	tyrq.	grq.	eemb.
a	a	أ	α	ar	n	n	ن	ν	nate
b	b	ب	μπ	bar	ɳ	gn	نی	νι	ɳɛri
c	ts	تسه	τσ	cap	o	o	او	ο	ore
ç	tch	چ	τσι	çap	p	p	پ	π	pule
d	d	د	ντ	daɑ	q	q	ك	κε	qɛpe
đ	dh	ذظ	δ	đê	r	r	ر	ρ	rip
ɛ	é	ائه	ε	ɛdɛ	p	rr	رر	ῤῤ	pap
e	e	ا	ɳ	enɡeλ	s	s	س	σ	sy
f	f	ف	φ	frike	ɕ	sch	ش	σχ	ɕoɕe
g	g	غ	γα	gale	t	t	ت	τ	trim
ɡ	gh	ك	γε	ɡarper	đ	th	ث	θ	đane
h	h	هح	χ	hale	u	ou	او	ου	uđe
i	i	ای	ι	i mire	v	v	و	β	vađe
j	y	ی	ɟ	jave	x	dz	دزه	ντζ	xbađure
k	k	ق	κα	kaɑte	x	dj	ج	δζ	xami
l	l	ل	λε	laker	y	u	ار	υ	yλ
λ	lh	لل	λα	λambe	z	z	ز	ζ	zemere
m	m		μ	meme	ẓ	j	ژ	ζ̃	ẓuẓuλ

BKSH

BKSH

Kuston 20 qin. (1 gros)

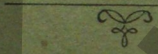

BKSH

BKSH